

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 19673/2022
08.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јованка Јовић Трифуновић, адвокат из ..., против тужених ББ, ВВ и ГГ, свих из ..., чији је заједнички пуномоћник Ел Сараг Сарах, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5209/21 од 09.06.2022. године, у седници одржаној 08.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужених изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5209/21 од 09.06.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 15082/18 од 03.03.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено да је ништав уговор о поклону закључен између ДД, као поклонодавца и ЋЋ, као поклонопримца, оверен код Четвртог општинског суда у Београду под бројем Ов П 14386/01 од 18.10.2001. године, што су тужене дужне да признају и да трпе. Ставом другим изреке, обавезене су тужене да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 569.270,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је предлог тужиоца којим је тражио да га суд ослободи од обавезе плаћања судских такси.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж 5209/21 од 09.06.2022. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужених и потврдио пресуду Вишег суда у Београду П 15082/18 од 03.03.2021. године, у ставовима првом и другом изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужене су изјавиле благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Наводима ревизије тужених указује се на битну повреду прописану одредбом члана 374. став 2. тачка 12. истог Закона, међутим та битна повреда није разлог због ког ревизија може да се изјави, у смислу одредбе члана 407. став 2 и 3. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, предметни уговор о поклону закључен је између сада покојне ДД, која је била мајка тужиоца и сада покојног ЂЂ, чији су правни следбеници његова супруга и ћерке, овде тужене и за предмет има двоипособан стан у ... површине 69м². Тужилац је, 15.10.2001. године, дао писану изјаву којом је потврдио да је у потпуности упознат са садржајем и текстом предметног уговора о поклону и да се одриче било каквог права на побијање тог уговора. Вештачењем од стране судског вештака неуропсихијатра утврђено је да поклонодавац, ДД, у време сачињавања предметног уговора о поклону, није била способна да разуме уговор који потписује нити је могла да схвати значај тог правног посла, имајући у виду да је у то време боловала од деменције што значи да је имала губитак когнитивних и вољних способности који се манифестује оштећењем памћења, интелигенције, губитку ранијих знања и неразликовању битног од небитног, због чега је код ње постојало оштећење способности формирања и схватања апстрактних појмова. Приликом постављања дијагнозе психоорганичног синдрома 12.12.2000. године, од стране неуропсихијатра, ДД је добила терапију која донекле утиче али никада не омогућује мозгу да се врати у почетно стање.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев тужиоца усвојили и утврдили ништавост предметног уговора о поклону, у смислу одредбе члана 103. став 1. у вези члана 56. став 1. Закона о облигационим односима, налазећи да је поклонодавац, покојна ДД, у време када је предметни уговор сачињен имала оштећено памћење, губитак ранијих знања и неразликовање битног од небитног, због чега није могла да схвати значај правног посла и да разуме уговор који потписује нити да слободно изрази своју вољу па је предметни уговор противан принудним прописима јер поклонодавац није имао пословну способност која се тражи за његово закључење.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 56. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да је за закључење пуноважног уговора потребно да уговарач има пословну способност која се тражи за закључење тог уговора. Уговор који је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима је ништав ако циљ повређеног правила не упућује на неку другу санкцију или ако закон у одређеним случајевима не прописује што друго, на основу одредбе члана 103. став 1. истог Закона. На ништавост суд пази по службеној дужности и на њу се може позвати свако заинтересовано лице, на основу одредбе члана 109. став 1. Закона о облигационим односима. Неограничено истицање ништавости прописано је одредбом члана 110. истог Закона тако што право на истицање ништавости не гаси се.

У конкретном случају, предметни уговор о поклону закључен је 18.10.2001. године у време када поклонодавац, због болести (психоорганички синдром по дијагнози од 12.12.2000.година), није била способна за расуђивање па је због тога ништав, како су правилно закључили нижестепени судови.

Наводи ревизије тужених којима се указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање су без утицаја на одлучивање пошто ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања на основу одредбе члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, осим у случају из члана 403. став 2. тог закона, што овде није случај. То што је тужилац својом писаном изјавом потврдио да је упознат са садржајем предметног Уговора и да се „одриче било каквог права на побијање наведеног уговора“ није битна чињеница пошто суд на ништавост пази по службеној дужности, у смислу одредбе члана 109.став 1. Закона о облигационим односима. Због тога тужене неосновано указују на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и члана 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду његов исход.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић